

Dr. Polt Péter úr
elnök részére
Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti utca 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: II/ 01953 - 0 / 2026		
Érkezett: 2026 JÚL 17.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☐ @	EGYÉB: kezes
Példány: 1	Melléklet:	Kezelőiroda:

Tárgy: UTÓLAGOS NORMAKONTROLL INDÍTVÁNY

Magyarország Alaptörvényének tizenhatodik módosítása megalkotására és kihirdetésére vonatkozó alaptörvényi eljárási követelmények megsértésének megállapítása és a módosítás megsemmisítése iránt, valamint az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2026. évi XVIII. törvény alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt

Tisztelt Elnök Úr!

1) Az indítványozók – a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt Országgyűlési Képviselőcsoportjához tartozó, az indítvány 1. melléklete szerinti aláírási íven név szerint feltüntetett országgyűlési képviselők, akik együttesen az Országgyűlés képviselőinek legalább egynegyedét alkotják – Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (5) bekezdés b) pontja és 24. cikk (6) bekezdés b) pontja, továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 24/A. § (1) bekezdése és 41. § (1a) bekezdése alapján kezdeményezik Magyarország Alaptörvényének tizenhatodik módosítása alaptörvényi eljárási követelményekbe ütközésének vizsgálatát, alaptörvény-ellenességének megállapítását és a módosítás megsemmisítését.

Az indítvány kifejezetten tudatában van annak, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt és annak módosítását nem teljes körű tartalmi kontrollnak, hanem kizárólag a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények vizsgálatának vetheti alá. Az indítvány ezért nem azt kéri, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok kivezetésének helyességét bírálja felül. A kérelem tárgya ennél szűkebb és egyben alapvetőbb: az Országgyűlés alkotmányozó hatalomként sem alkothat olyan, azonnal hatályba lépő, a lezárt múltbeli tényekből közvetlen közjogi joghátrányt levezető, és átmeneti garanciákat mellőző alkotmánymódosítást, amely az Alaptörvényből közvetlenül következő eljárási garanciákat – különösen a jogalkotás előzetességét, a normativitást, a kiszámítható hatálybalépést és a valódi alkotmánymódosítási tárgy követelményét – sérti. Mindezek alapján az indítványozók kéri az Alaptörvény tizenhatodik módosítása 5. cikkének megsemmisítését.

2) Az indítványozók – a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt Országgyűlési Képviselőcsoportjához tartozó, az indítvány 1. melléklete szerinti aláírási íven név szerint feltüntetett országgyűlési képviselők, akik együttesen az Országgyűlés képviselőinek legalább egynegyedét alkotják – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése alapján utólagos normakontroll eljárást kezdeményeznek az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2026.

évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) egészének, továbbá az alábbiakban megjelölt rendelkezéseinek alaptörvény-ellenessége megállapítása és megsemmisítése iránt.

Az indítványozók álláspontja szerint a Módtv. egészének elfogadása közjogi érvénytelenséget eredményező módon sértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogállamiság és jogbiztonság követelményét, a C) cikk (1) bekezdéséből fakadó hatalommegosztás garanciáját, valamint az érintett alkotmányos szervek jogállását és feladatellátását védő alaptörvényi rendelkezéseket. Emellett a Módtv. egyes rendelkezései önálló tartalmi okból is sértik az Alaptörvény VI. cikkét, VIII. cikk (3) bekezdését, XIII. cikkét, XV. cikkét, XXVIII. cikk (1), (4) és (7) bekezdéseit, valamint az I. cikk (3) bekezdésében foglalt szükségességi-arányossági mércét.

Az indítványozók nem vitatják, hogy az átláthatóság, az összeférhetetlenségek feltárása, a korrupció megelőzése és az európai uniós források védelme alkotmányosan legitim, sőt a demokratikus jogállam működése szempontjából kiemelten fontos cél. A jelen indítvány tárgya nem e célok alkotmányossága, hanem az, hogy a Módtv. e célokat olyan eljárásban és olyan eszközökkel valósítja meg, amelyek kiüresítik a jogalkotási garanciákat, aránytalanul avatkoznak be alapvető jogokba és alkotmányos intézményi biztosítékokba, továbbá a közjogi tisztségek mandátumstabilitását egy közigazgatási jellegű hatósági jelentéshez kapcsolt, nem kellően kontrollált jogkövetkezményeknek rendelik alá.

Az indítványban hivatkozott uniós, európai emberi jogi, Velencei Bizottsági, GRECO-, OSCE/ODIHR- és külföldi alkotmánybírósági példák nem önálló megsemmisítési mérceként szerepelnek. Az indítványozók ezeket az Alaptörvény rendelkezéseinek értelmezését megerősítő, összehasonlító és kontextuális érvekként adják elő, különösen a jogállamiság, az intézményi függetlenség, az adatminimalizálás, a politikai pluralizmus és a büntetőeljárás jogbiztonság alkotmányos tartalmának megvilágítására.

Rövidített kérelmi összefoglaló

Kérelem típusa	Tartalma	Mérce	Kért jogkövetkezmény
Elsődleges kérelem	A 2026. évi XVIII. törvény egészének alaptörvény-ellenessége és megsemmisítése a közjogi érvénytelenséget eredményező súlyos jogalkotási eljárási hiba miatt.	B) cikk (1), C) cikk (1), az érintett szervek jogállását védő alaptörvényi rendelkezések	A törvény egészének kihirdetésére visszamenőleges hatályú megsemmisítése.
Másodlagos kérelem	Az Alaptörvény 16. módosítása 5. cikke: hatálybalépéskor működő KEKVA-k állami eredetű vagyonára, alapítói jogaira és megszüntetésére vonatkozó átmeneti-kivezető szabály.	Már létrejött jogviszonyokra szabott, egyszeri, átmeneti alkotmányos rendelkezés; a valódi alkotmányos normativitás és a visszaható vagy visszatekintő szabályozás kockázata.	Megsemmisítés.
Másodlagos kérelem	A határozott kérelmi mátrixban megjelölt rendelkezéscsoportok megsemmisítése.	B), C), VI), VIII), XIII), XV), XXVIII) cikkek az egyes támadási egységeknél megjelöltek szerint	Részleges, elkülöníthető megsemmisítés; a kapcsolódó alkalmazási tilalom kimondása.
Ideiglenes intézkedés	A még hatályba nem lépett rendelkezések hatálybalépésének felfüggesztése.	Abtv. 61. § (2), B) cikk (1)	A hatálybalépés felfüggesztése az érdemi döntésig, ha a döntés időpontjában bármely támadott rendelkezés még nem lépett hatályba.

Az indítványozók kérik továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az elkülöníthető rendelkezéscsoportokat önálló támadási egységként bírálja el. Amennyiben egyes rendelkezések tekintetében személyes érintettség, kizárási ok, határozatképességi vagy más eljárási akadály merülne fel, az ne akadályozza a többi, önálló alkotmányossági kérelmet tartalmazó rendelkezéscsoport érdemi vizsgálatát.

Határozott kérelmi mátrix

A táblázat célja, hogy az Abtv. 52. §-ából fakadó határozott kérelem követelményének megfelelően minden támadott rendelkezéshez önálló alkotmányjogi sérelmi mag és kért jogkövetkezmény kapcsolódjon. A részletes indokolást a következő fejezetek tartalmazzák.

Ssz.	Támadott rendelkezés	Szabályozási tárgy	Sértett alaptörvényi rendelkezések	Önálló sérelmi mag és kért jogkövetkezmény
1.	Az Alaptörvény 16. módosítása 5. cikke	Hatálybalépéskor működő KEKVA-k állami eredetű vagyonára, alapítói jogaira és megszüntetésére vonatkozó átmeneti-kivezető szabály.	Már létrejött jogviszonyokra szabott, egyszeri, átmeneti alkotmányos rendelkezés; a valódi alkotmányos normativitás és a visszaható vagy visszatekintő szabályozás kockázata.	Megsemmisítés.
2.	Módtv. egésze	A törvény elfogadásának eljárása; kötelező véleményezési jogok és társadalmi egyeztetés hiánya.	B) cikk (1), C) cikk (1), az érintett szervek jogállását védő alaptörvényi szabályok	Közjogi érvénytelenség: a véleményezési jog tényleges gyakorlásának objektív kizárása. Kérelem: a törvény egészének megsemmisítése.
3.	Módtv. 1. §; Párttv. új 9/C. § (2)	Pártok állami támogatásának felfüggesztése vagyonnyilatkozati mulasztás miatt.	I. cikk (3), VI. cikk, VIII. cikk (3), XV. cikk, B) cikk (1)	Aránytalan, kollektív jellegű szankció; a pártot és választóit olyan személyi vagy hozzátartozói mulasztás miatt sújtja, amelyre nincs teljes jogi ráhatása. Kérelem: megsemmisítés.
4.	Módtv. 7-8. §; Vnytv. új eljárási alcíme	Integritás Hatóság vagyonnyilatkozati jelentése és az ahhoz kapcsolt eljárási jogkövetkezmények.	B) cikk (1), C) cikk (1), VI. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7)	Nem kellően meghatározott feltételek mellett közjogi tisztségekre kiható jelentés; hiányos eljárási garanciák és hatékony jogorvoslat. Kérelem: megsemmisítés.
5.	Módtv. 10. §; a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény 6. § (1) bekezdés e) pontja	Közpénzből nyújtott támogatásból kizárás azon szervezetek esetében, amelyek felelős személye a támogatási döntést megelőző két évben a Knyt. 6. § (1) bekezdés a)–c) pontja alá tartozó személynek minősült.	B) cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1)–(2) bekezdés, I. cikk (3) bekezdés	A szabály a pályázó szervezetet objektív, kollektív és automatikus támogatási kizárással sújtja egy felelős személy korábbi jogállása miatt, tényleges döntéshatóság, felróhatóság, összeférhetlenség-megszüntetési lehetőség és egyedi mérlegelés nélkül. Kérelem: megsemmisítés.
6.	Módtv. 15. § (2), 17. §; ÁSZ tv. 11. § (6)–(10), 14. § (8a)	Állami Számvevőszék vezetőit, tagjait vagy tisztségviselőit érintő vagyonnyilatkozati következmények.	B) cikk (1), C) cikk (1), 43. cikk, XXVIII. cikk	Az ÁSZ alkotmányos függetlenségét és mandátumstabilitását külső hatósági jelentéshez kapcsolt következmény érinti. Kérelem: megsemmisítés.
7.	Módtv. 19. § (3); köztársasági elnök jogállásáról szóló törvény 6. § (2)	Köztársasági elnök jogállását érintő vagyonnyilatkozati jogkövetkezmény.	B) cikk (1), C) cikk (1), 10-14. cikk, XXVIII. cikk	A köztársasági elnök alkotmányos jogállásához kapcsolódó eljárási garanciák megkerülhetők. Kérelem: megsemmisítés.
8.	Módtv. 22. § és 23. § (2); Ajbt. 16. § (7)–(10), 17. § (7)–(10)	Alapvető jogok biztosát és helyetteseit érintő következmények.	B) cikk (1), C) cikk (1), 30. cikk, XXVIII. cikk	Az ombudsmeni intézmény függetlenségének és jogvédelmi funkciójának aránytalan korlátozása. Kérelem: megsemmisítés.
9.	Módtv. 28. § (1); Infotv. 42. § (4a)	NAIH elnökét, elnökhelyettesét vagy működését érintő módosítás.	B) cikk (1), C) cikk (1), VI. cikk, XXVIII. cikk	Az adatvédelmi felügyelet függetlenségét érintő szabály előzetes érdemi véleményezés nélkül; adatvédelmi garanciák hiánya. Kérelem: megsemmisítés.
10.	Módtv. 31. § (2), 32. §; Abtv. 11. § (5)–(6), 36/C. §	Alkotmánybírákat érintő vagyonnyilatkozati és megbízási szabályok.	B) cikk (1), C) cikk (1), 24. cikk, XXVIII. cikk	Az alkotmánybírói függetlenséget és a mandátum stabilitását érinti; elkülönített

Ssz.	Támadott rendelkezés	Szabályozási tárgy	Sértett alaptörvényi rendelkezések	Önálló sérelmi mag és kért jogkövetkezmény
				elbírálás szükséges esetleges személyes érintettség miatt. Kérelem: megsemmisítés.
11.	Módtv. 36-38. §; Bszi. 80. § (4)-(5), Bjt. 207/A. § (2)-(3), 209. § (5)-(8)	Bíróági szervezetet, bírákat és OBT/OBH véleményezést érintő szabályok.	B) cikk (1), C) cikk (1), 25-28. cikk, XXVIII. cikk	Bírói függetlenséget érintő törvény érdemi OBT/OBH véleményezés nélkül; külső hatósági jelentéshez kapcsolódó következmények. Kérelem: megsemmisítés.
12.	Módtv. 42-43. §; Üjt. 44. § (2)-(7), 47. § (3)	Ügyészeket és ügyészségi jogállást érintő szabályok.	B) cikk (1), C) cikk (1), 29. cikk, XXVIII. cikk	Ügyészi szervezet független feladatellátását és megbízási garanciáit érintő, előzetes érdemi véleményezés nélküli szabályozás. Kérelem: megsemmisítés.
13.	Módtv. 45. §, 47. § (3), 49. §; Mötv. 33. §, 39. § (4a), 146/P. §	Helyi önkormányzati tisztségviselők és önkormányzati érdekképviselet.	B) cikk (1), C) cikk (1), 31-35. cikk, XV. cikk, XXVIII. cikk	Önkormányzati autonómiát és választott tisztségek stabilitását érintő szabályok országos önkormányzati érdekszövetségek érdemi véleményezése nélkül. Kérelem: megsemmisítés.
14.	Módtv. 52. §; Stabilitási tv. 19/A. § (4)-(7)	Költségvetési Tanács vagy stabilitási intézményrendszer érintettsége.	B) cikk (1), C) cikk (1), 44. cikk, XXVIII. cikk	Alkotmányos államszervezeti szereplő megbízatásához vagy működéséhez kapcsolt, garanciahiányos vagyonnyilatkozati következmény. Kérelem: megsemmisítés.
15.	Módtv. 56. §; Ogytv. 94/A. § (1a)-(1e)	Országgyűlési tisztségviselőket, képviselői vagy parlamenti vagyonnyilatkozati rezsimit érintő módosítás.	B) cikk (1), C) cikk (1), 4. cikk, VI. cikk, XXVIII. cikk	Nyitott fogalmakra épülő, súlyos közjogi következményekkel járó eljárás a képviseleti mandátum alkotmányos védelme mellett. Kérelem: megsemmisítés.
16.	Módtv. 18. alcíme; Btk. új, a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség megsértéséről szóló tényállása	Új büntetőjogi tényállás.	B) cikk (1), XXVIII. cikk (4)	A „lényeges tény”, „vagyon helyzet eltitkolása” és „más módon megtevesztés” fordulatok nem felelnek meg a büntetőjogi lex certa követelményének. Kérelem: megsemmisítés.
17.	Módtv. 62. §; Ve. 34/A. § (4)	Nemzeti Választási Iroda vagy választási eljárási érintettség.	B) cikk (1), C) cikk (1), XXIII. cikk, XXVIII. cikk	Választási igazgatási függetlenség és választott tisztségekhez kapcsolódó garanciák sérülése; NVI véleményezés hiánya. Kérelem: megsemmisítés.
18.	Módtv. 113. §; Be. 876/C. § (2)-(7)	2023. január 1. előtt elutasított feljelentések és megszüntetett eljárások ismételt vizsgálata.	B) cikk (1), XXVIII. cikk (1), (4) és (7)	Új tény, új bizonyíték vagy bírói engedély nélküli újrainvitási modell; a büntetőeljárás jogbiztonság és tisztességes eljárás sérelme. Kérelem: megsemmisítés.
19.	Módtv. 117. §; Kit. 185. § (3)-(4)	Kormányzati igazgatási tisztségviselőket érintő következmények.	B) cikk (1), VI. cikk, XV. cikk, XXVIII. cikk	Eltérő jogkövetkezményi rezsim kellő alkotmányos indok nélkül, adatvédelmi és jogorvoslati garanciák hiánya. Kérelem: megsemmisítés.
20.	Módtv. 129. § és 134. §; KEKVA tv. 7. § (1)-(3), új V/A. fejezet	Közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok alapítói jogai és megszüntetése.	B) cikk (1), XIII. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7)	Nem állami alapítók alapítói pozíciójának, jogos érdekének, bizalomvédelmének és vagyon értékű jogi helyzetének egyoldalú kiüresítése. Kérelem: megsemmisítés.
21.	Módtv. 156. §; 2022. évi XXVII. tv. 19/A. § (1) bek. 7-9. pontjai, (8)-(10) bek.	Integritás Hatóság vagyonnyilatkozati vizsgálati hatásköre és jelentése.	B) cikk (1), C) cikk (1), VI. cikk, XXVIII. cikk	A jelentés fogalmi, bizonyítási és jogorvoslati garanciái nem elégségesek a súlyos közjogi következményekhez képest. Kérelem: megsemmisítés.

Ssz.	Támadott rendelkezés	Szabályozási tárgy	Sértett alaptörvényi rendelkezések	Önálló sérelmi mag és kért jogkövetkezmény
22.	Módtv. 157. §; 2022. évi XXVII. tv. új 7/B. alcím	Vagyonnyilatkozati bírság hatósági eljárása.	B) cikk (1), VI. cikk, XV. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7)	Bírságolási és ellenőrzési rezsím nem kellően differenciált, garanciahiányos, a közjogi tisztségek között indokolatlanul eltérő következményekkel. Kérelem: megsemmisítés.
23.	Módtv. 1. melléklet; Ogytv. 1. melléklet C) rész III. pont	„Egyéb érdekek” és hozzátartozói politikai, gazdasági, közéleti tevékenységek feltárása.	B) cikk (1), VI. cikk, I. cikk (3), XV. cikk	Túl tág, szubjektív és adatminimalizálási követelményt sértő nyilatkozati kötelezettség; nem közhatalom-gyakorló hozzátartozók adatai is érintettek. Kérelem: megsemmisítés.

I. Az Alkotmánybíróság hatásköre, az indítványozói jogosultság és a kérelem határozottsága

1) Az Alaptörvény 24. cikk (5) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt és az Alaptörvény módosítását csak a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények tekintetében vizsgálhatja felül. A kihirdetéstől számított harminc napon belül e vizsgálatot többek között az országgyűlési képviselők egynegyede kezdeményezheti. Ha az Alkotmánybíróság megállapítja az eljárási követelmények megsértését, a kihirdetett módosítást megsemmisíti.

Az Abtv. 24/A. § (1) bekezdése ugyanezt a hatáskört részletezi: az Alkotmánybíróság a határozott kérelmet tartalmazó indítvány alapján vizsgálja felül az Alaptörvényt, illetve az Alaptörvény módosítását a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények tekintetében. Az Abtv. 41. § (1a) bekezdése kimondja, hogy ha a módosítás e követelményeknek nem felel meg, az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt, illetve annak módosítását megsemmisíti; az Abtv. 45. § (1a) bekezdése szerint a megsemmisítés a kihirdetésre visszamenőleges hatályú.

Az indítványozók jogosultsága az Alaptörvény 24. cikk (5) bekezdés b) pontján, az Abtv. 24/A. §-án és az országgyűlési képviselők egynegyedét alkotó indítványozói körön alapul. A Tizenhatodik módosítást a Magyar Közlöny 2026. június 19-i 74. számában hirdették ki; a jelen indítvány a kihirdetéstől számított harminc napon belül kerül benyújtásra.

A Tisztelt Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint az Alaptörvény módosításainak tartalmi kontrollja korlátozott, illetve az Alaptörvény hatályos szövege a módosításokat főszabályként az Alaptörvény részeként kezeli. Ugyanakkor az eljárási kontrollnak valódi tartalommal kell bírnia. Ha az eljárási követelmény csak azt jelentené, hogy volt-e kétharmados szavazás és megtörtént-e a kihirdetés, akkor az Alaptörvény 24. cikk (5)-(6) bekezdése lényegében üres formai szabállyá válna.

2) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján az Alkotmánybíróság a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész vagy az alapvető jogok biztosa indítványára felülvizsgálja a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangját. Az Abtv. 24. § (1) bekezdése ugyanezt az indítványozói jogosultságot rögzíti. Jelen indítványt az országgyűlési képviselők legalább egynegyede terjeszti elő, ezért az indítványozói jogosultság fennáll.

A vizsgálni kért jogszabály a Módtv., vagyis a 2026. évi XVIII. törvény. Az elsődleges kérelem a törvény egészére irányul, mert az indítványozók szerint a törvény elfogadásának eljárási hibái a Módtv. teljes közjogi érvénytelenségét eredményezik. A másodlagos és harmadlagos kérelmek a fenti határozott kérelmi mátrixban megjelölt, egymástól tárgyuk és sérelmi magjuk alapján elkülöníthető rendelkezéscsoportokra irányulnak.

Az indítvány megfelel az Abtv. 52. §-ában foglalt határozott kérelem követelményének. Megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét, az indítványozói jogosultságot, a vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket, a sértett alaptörvényi rendelkezéseket, az alaptörvény-ellenesség indokait és a kért jogkövetkezményt. Az indítványozók kifejezetten kérik, hogy az Alkotmánybíróság a kérelmi mátrixban szereplő egyes támadási egységeket akkor is vizsgálja érdemben, ha a törvény egészére vonatkozó elsődleges kérelmet nem találná megalapozottnak.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a határozott kérelem hiánya nem pótolható pusztán jogszabályhely-felsorolással; az indítványozónak minden támadott

rendelkezéshez értékelhető alkotmányjogi érvelést kell kapcsolnia. A jelen indítvány ennek érdekében nem csupán felsorolja a támadott rendelkezéseket, hanem azokat tárgyak és alkotmányjogi sérelmi maguk szerint csoportosítja, és minden csoporthoz megjelöli a sérelmezett alaptörvényi rendelkezéseket, valamint a kért jogkövetkezményt.

Az indítványozók az Abtv. 41. § (1) bekezdésének megfelelően a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérik. A közjogi érvénytelenségre és a támadott rendelkezések által létrehozott, több esetben helyrehozhatatlan közjogi következményekkel fenyegető helyzetre figyelemmel az indítványozók elsődlegesen a kihirdetésre visszamenőleges hatályú megsemmisítést kérik. Amennyiben bármely támadott rendelkezés az Alkotmánybíróság döntésekor még nem lépett hatályba, az indítványozók az Abtv. 61. § (2) bekezdése alapján kérik e rendelkezés hatálybalépésének felfüggesztését is.

II. Az Alaptörvény tizenhatodik módosításának a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokra vonatkozó szabályozással összefüggő alkotmányellenessége, mint egyszeri, visszatekintő alkotmányos jogviszony-rende

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokra vonatkozó rendelkezés önállóan is szemlélteti a módosítás problémás alkotmánytechnikai természetét. A Záró és egyes rendelkezések új 33. pontja nem általános jövőbeli alkotmányos intézményt szabályoz, hanem a hatálybalépéskor már működő, azonosítható alapítványokra vonatkozó kivezető szabályt alkot. A rendelkezés jogpolitikai célja önmagában lehet legitim; a formai alkotmányossági kérdés azonban az, hogy az Alaptörvény-módosítás eljárási útja használható-e olyan átmeneti-e egyszeri jogviszony-rende

A Záró és egyes rendelkezések új 33. pontja a hatálybalépéskor már működő, közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokra vonatkozik. E rendelkezés alapján az állam által alapítóként, csatlakozóként vagy más jogcímen juttatott vagyon, annak hozama, valamint a helyébe lépett vagyon az alapítvány megszűnésekor ingyenesen az államra száll; az alapítói jogokat az állam gyakorolja; az alapítói jogok gyakorlója az alapítványt megszüntetheti.

Az eljárási kérdés az, hogy az Alaptörvény-módosítás eljárási formája használható-e olyan zárt, a hatálybalépéskor már azonosítható jogalanyi körre és jogviszonyokra szabott, átmeneti és kivezető jellegű rendelkezésre, amely a jövőbeli általános alkotmányos modellt nem szabályozza, hanem múltban létrejött intézmények sorsát rendezi.

A módosítás indokolása maga is átmeneti, kivezető jellegű szabályként jellemzi az új 33. pontot. Ez a jogalkotói cél nem teszi automatikusan alaptörvény-ellenessé a rendelkezést, de alátámasztja azt az indítványozói érvet, hogy a Tizenhatodik módosítás nem általános alkotmányos normát, hanem konkrét, már fennálló jogviszonyokra szabott alkotmányos átmeneti döntést alkot. Az ilyen rendelkezés fokozottan igényelné a szerzett jogok, a harmadik személyek jogai, a hitelezők, a munkavállalók, a hallgatók, a kedvezményezettek és a közfeladatok folytonosságának eljárási garanciáit.

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokra vonatkozó rendelkezés az Alaptörvény szintjén jelöli ki a hatálybalépéskor működő alapítványokat, vagyis címzettjei zárt körben azonosíthatók. A módosítás a hatálybalépés előtt létrejött és a hatálybalépéskor fennálló helyzetekre épít. A rendelkezésnél a jogkövetkezmények részben jövőbeli törvényi végrehajtástól és az alapítvány megszűnésétől függenek.

Az Alaptörvény-módosítás nem válhat a rendes jogalkotási, bírósági és közigazgatási jogvédelmi garanciák megkerülésének eszközévé. Ha a jogalkotó egy zárt intézményi kör szerződéses, vagyoni, alapítói vagy közfeladati viszonyait alkotmányos szinten rendezi át, akkor az eljárási garanciáknak legalább azt biztosítaniuk kell, hogy a rendelkezés ne minősüljön visszaható joghátránynak, ne sértse a harmadik személyek szerzett jogait, és ne iktassa ki a törvényi végrehajtásban egyébként irányadó jogorvoslatot. A Tizenhatodik módosítás e garanciákból csak általános törvényi utalást tartalmaz, de az alkotmányos szintű átminősítés közvetlen hatását nem korlátozza kellő pontossággal.

Az Alkotmánybíróság a jogállami átmenet és az alkotmányos szöveg egysége körében korábban kimondta, hogy nem minden, alkotmányi formába öntött szabály válik automatikusan az alkotmányos rend megfelelő részévé, ha tárgya, funkciója vagy időbeli jellege nem illeszkedik az alkotmányos normák természetéhez. E gondolat az Alaptörvény jelenlegi 24. cikk (5) bekezdésének keretei között nem tartalmi, hanem eljárási-tárgyi mérceként érvényesíthető.

Ezt az érvelést támasztja alá a 45/2012. (XII. 29.) AB határozat is. Az Alkotmánybíróság abban nem pusztán formai-technikai kérdésként kezelte, hogy valamely rendelkezést az Országgyűlés alkotmányozó hatalomként fogadott-e el, hanem azt is vizsgálta, hogy a megalkotott szabály tárgya, funkciója és időbelisége megfelel-e annak az alaptörvényi felhatalmazásnak, amely alapján megszületett. A határozat szerint az Alaptörvényben adott felhatalmazás az Országgyűlést „mind az eljárás, mind a felhatalmazás alapján létrejött jogszabály tartalma és időbelisége tekintetében” köthette; az eljárási szabályoknak való megfelelés körében pedig „kiemelten fontos” annak vizsgálata, hogy a szabály tartalmilag és időbeliségében megfelel-e a felhatalmazásnak. Az Alkotmánybíróság ezért kimondta azt is, hogy a felhatalmazás keretein túllépő rendelkezések utólag sem minősíthetők az Alaptörvény részévé.

A jelen ügyben ugyanez a logika alkalmazandó az Alaptörvény 24. cikk (5) bekezdése szerinti eljárási kontroll keretei között. Az indítványozók nem azt állítják, hogy az Alkotmánybíróságnak a KEKVA-rendszer kivezetésének politikai vagy tulajdonpolitikai helyességét kellene felülbírálnia. A sérelem abban áll, hogy a Tizenhatodik módosítás 5. cikke tartalma és időbelisége szerint nem általános, jövőre irányuló alkotmányos norma, hanem a hatálybalépéskor már működő, zárt körben azonosítható alapítványokra és már létrejött vagyoni, alapítói és közfeladat-ellátási jogviszonyokra szabott egyszeri kivezető döntés. Ezért a rendelkezés nem pusztán „Alaptörvény-módosításnak nevezett” aktusként vizsgálendő, hanem abból a szempontból is, hogy tárgyában és időbeli működésében megfelel-e a valódi, normatív és prospektív alkotmánymódosítás eljárási-tárgyi követelményének. [45/2012. (XII. 29.) AB határozat, Indokolás III. 3., III. 7–8.]

A jelen indítvány ezért a magyar gyakorlatot nem megtagadja, hanem annak belső logikáját követi. A tartalmi kontroll tilalma nem jelenti azt, hogy az Alkotmánybíróság köteles lenne bármely, Alaptörvény-módosításnak nevezett aktust érvényes alkotmánymódosításként elfogadni. A megalkotás eljárási követelményei között helye van annak vizsgálatának, hogy az aktus normatív, prospektív, általános, és nem visszaható joghátrányt kiváltó egyszeri közjogi döntés-e.

A jelen indítvány sikerének kulcsa az, hogy az Alkotmánybíróság számára olyan szűk, objektív és eljárási tesztet kínáljon, amely nem változtatja az Alkotmánybíróságot az alkotmányozó hatalom tartalmi felülvizsgálójává. A teszt lényege nem az, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság eldöntse: helyes-e a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok kivezetése. A teszt azt kérdezi: az Országgyűlés az S) cikk szerinti eljárásban olyan aktust alkotott-e, amely formáján túl tárgyában és időbeli működésében is Alaptörvény-módosításnak minősülhet.

E teszt első eleme a tárgyi alkotmánymódosítási minőség. Az S) cikk szerinti eljárás nem általában „bármely közjogi döntés” elfogadására szolgál, hanem az Alaptörvény módosítására. Az Alaptörvény módosítása fogalmilag olyan szabályt feltételez, amely a jogrendszer alapját képező normatív rendelkezésként működik. Ha az aktus tényleges funkciója egy zárt címzetti körre vagy egyetlen azonosítható tisztségviselői helyzetre szabott közjogi döntés, akkor az eljárás tárgya nem felel meg az S) cikknek.

A teszt második eleme az időbeli előzetesség. Az alkotmányos norma jogi ereje a kihirdetéstől és hatálybalépéstől a jövőre irányul. A múlt szerepet játszhat az alkotmányozói indokolásban, a történeti értékelésben vagy a szabályozási cél meghatározásában; nem válhat azonban önmagában joghátrányt kiváltó alkalmazási tényállássá. Ha a módosítás a hatálybalépés előtt jogszerűen lezárt tényálláshoz közvetlen hátrányos jogkövetkezményt kapcsol, az időbeli előzetesség eljárási garanciája sérül.

A teszt harmadik eleme az átmeneti garancia. Nem minden múltbeli tényre utalás tilos. Az alkotmányozó hivatkozhat korábbi jogviszonyokra, történeti korszakokra vagy fennálló intézményekre. Az eljárási hiba akkor áll be, ha a módosítás e múltbeli vagy fennálló tényekhez hátrányt kapcsol úgy, hogy nem tartalmaz prospektív átmenetet, kivételt, türelmi időt, jogállami alkalmazási eljárást vagy a szerzett közjogi helyzetek védelmét. A Tizenhatodik módosítás éppen ezt mulasztja el.

A teszt negyedik eleme az önvégrehajtó joghátrány. Minél közvetlenebbül és automatikusabban áll be a jogkövetkezmény, annál kevésbé lehet azt későbbi jogalkalmazói vagy törvényi garanciákkal orvosolni.

A teszt ötödik eleme a zárt érintetti kör. A jogszabály nyelvtani általánossága önmagában nem elegendő. Ha a szabály alkalmazási tényállása kizárólag a hatálybalépés előtt bekövetkezett, lezárt és objektíven azonosítható eseményekre épül, akkor a címzetti kör a kihirdetés pillanatában zárt. Az ilyen szabály alkotmányos formába öntése fokozottan hasonlít egyedi közjogi döntéshez.

E teszt alkalmazása nem eredményez általános materiális alkotmánybíráskodást. Az Alkotmánybíróságnak nem kell állást foglalnia a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok társadalmi hasznosságáról. Elég annak megállapítása, hogy a konkrét módosítás a hatálybalépése előtti lezárt tényekből, átmeneti garancia nélkül, önvégrehajtó közjogi joghátrányt vezet le. Ez tiszta eljárási kérdés.

A teszt szigorúan az Alaptörvényből indul ki. A B) cikk (1) bekezdése a jogállamiságot, az R) cikk az Alaptörvény jogrendszeri alapjellegét, az S) cikk az Alaptörvény-módosítás eljárását, a 24. cikk (5)-(6) bekezdése pedig e követelmények Alkotmánybíróság előtti érvényesíthetőségét rögzíti.

Mindezek alapján az indítványozók kérik az Alaptörvény tizenhatodik módosítása 5. cikkének megsemmisítését.

III. A Módtv. megalkotásának közjogi érvénytelenséget eredményező körülményei

III.1. A véleményezési jog alkotmányos funkciója

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 19. § (1) bekezdése értelmében, ha törvény valamely állami, helyi önkormányzati vagy más szervezet számára kifejezetten jogot biztosít arra, hogy a jogállását vagy a feladatkörét érintő jogszabályok tervezeteit véleményezhesse, a jogszabály előkészítője köteles gondoskodni arról, hogy az érintett szerv e jogával élhessen. A Jat. 19. § (2) bekezdése a társadalmi részvételre vonatkozó szabályokra is utal. A véleményezési jog tehát nem formai udvariassági aktus, hanem a jogalkotási eljárás alkotmányos garanciális eleme, különösen akkor, ha a jogszabály alkotmányos szervek jogállását, feladatkörét, függetlenségét vagy vezetőinek és tagjainak megbízatását érinti.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az általános egyeztetési kötelezettség elmulasztása önmagában nem minden esetben eredményezi a jogszabály alaptörvény-ellenességét. Más a helyzet azonban akkor, ha külön törvény intézményesített véleménykérési kötelezettséget ír elő, és a mulasztás súlyánál fogva a jogállamiság alkotmányos követelményét közvetlenül veszélyezteti. A 30/2000. (X. 11.) AB határozat és a 44/2012. (XII. 20.) AB határozat alapján az ilyen súlyos eljárási szabálytalanság közjogi érvénytelenséget eredményezhet. A 2/2026. (V. 12.) AB határozat pedig a bírói öngazgatási szervezet véleményezési jogának kiürítésével összefüggésben megerősítette, hogy a véleményezési jog tényleges gyakorlásának elvonása a támadott rendelkezések megsemmisítését alapozhatja meg.

A jelen ügyben a jogalkotó nem egyszerűen elmulasztotta az általános társadalmi egyeztetést, hanem számos, törvényben biztosított véleményezési joggal rendelkező alkotmányos vagy független intézmény esetében tette lehetetlenné az érdemi szakmai álláspont kialakítását. A Módtv. olyan szabályokat tartalmaz, amelyek közvetlenül érintik a bírósági szervezetet, a bírakat, az ügyészséget, az Alkotmánybíróságot, az Állami Számvevőszéket, a Magyar Nemzeti Bankot, az alapvető jogok biztosát, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot, a Gazdasági Versenyhivatalt, a Nemzeti Választási Irodát és az önkormányzati rendszert. E szervek véleményezési jogának tiszteletben tartása nem a jogalkotó diszkrecionális döntése, hanem törvényben rögzített, alkotmányos jelentőségű eljárási garancia.

III.2. A véleményezési jog tényleges kiürítése

A törvényjavaslatot a Kormány nevében 2026. június 9-én nyújtották be az Országgyűléshez. Az Országos Bírói Tanács közlése szerint a tervezetet 2026. június 9-én 20 óra 32 perckor küldték meg részére véleményezésre, majd a törvényjavaslatot 20 óra 35 perckor benyújtották az Országgyűléshez. Három perc nem alkalmas arra, hogy egy alkotmányos jelentőségű szerv testületi vagy akár szakmai hivatali álláspontot alakítson ki, azt írásba foglalja, és a jogszabály előkészítője azt érdemben mérlegelje. Ez nem rövid határidő, hanem a véleményezési jog objektív kizárása.

Az indítványozók álláspontja szerint ugyanez a jogi minősítés irányadó az Országos Bírói Hivatal, a Legfőbb Ügyészség és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság esetében is, amennyiben részükre csak formális, a benyújtás előtti pillanatokra korlátozott megküldés történt. A véleményezési jog nem teljesül azzal, hogy a tervezetet olyan időpontban küldik meg, amikor a címzett szerv véleménye már sem a kormányzati előterjesztésben, sem az Országgyűlés elé kerülő szövegben nem érvényesülhet. A jogalkotó

feladata nem a megküldés aktusának dokumentálása, hanem annak biztosítása, hogy az érintett szerv e jogával ténylegesen élhessen.

Az indítványozók indítványozzák, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján keresse meg az érintett alkotmányos, illetve törvényben meghatározott feladat- és hatáskörrel rendelkező szerveket annak tisztázása érdekében, hogy a Módtv. előkészítése során kaptak-e tényleges és érdemi lehetőséget a törvényjavaslat véleményezésére.

Az indítványozók tudomása szerint a véleményezési jogukkal formálisan sem élhetett többek között az Állami Számvevőszék, a Gazdasági Versenyhivatal, a Magyar Nemzeti Bank, a Nemzeti Választási Iroda, az alapvető jogok biztosa, valamint az országos önkormányzati érdekszövetségek, annak ellenére, hogy a Módtv. e szervek jogállását, feladatkörét vagy működését érintő szabályokat tartalmaz. A kötelező véleményezési lehetőség jogszabályi alapjai különösen a következők: a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény 33. § (3) bekezdése a Gazdasági Versenyhivatal tekintetében; az Állami Számvevőszékről szóló törvény 6. § (2) bekezdése; az alapvető jogok biztosáról szóló törvény 2. § (2) bekezdése; a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 131. § (1) bekezdése; a választási eljárásról szóló törvény 76. § (1) bekezdés l) pontja; továbbá a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény 132. §-a.

Az indítványozók ezért kérik, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján nyilatkozzátételre hívja fel legalább az Állami Számvevőszéket, a Gazdasági Versenyhivatalt, a Magyar Nemzeti Bankot, a Nemzeti Választási Irodát, az alapvető jogok biztosát, valamint az országos önkormányzati érdekszövetségeket arról, hogy

a) megkapták-e véleményezésre a Módtv. tervezetét vagy az annak alapjául szolgáló törvényjavaslatot;

b) ha igen, mikor, milyen határidővel és milyen terjedelemben kaptak lehetőséget álláspontjuk kialakítására;

c) biztosított volt-e számukra a tényleges, szakmai tartalmú véleménynyilvánítás lehetősége;

d) véleményüket a jogalkotó megismerte-e, illetve arra érdemben reagált-e.

E bizonyítási indítvány nem az indítványozók állítási terhének áttételére irányul, hanem arra, hogy az Alkotmánybíróság a közjogi érvénytelenségi kifogás elbírálása során a jogalkotási eljárás tényleges lefolyását, különösen a külön törvényekben biztosított véleményezési jog érvényesülését tisztázni tudja. A véleményezési jog biztosításának megtörténte ugyanis olyan eljárási ténykérdés, amely az érintett szervek nyilatkozata és az előkészítés iratai alapján állapítható meg teljes bizonyossággal.

Az indítványozók hangsúlyozzák: a közjogi érvénytelenségi kifogás nem pusztán a jogalkotásról szóló törvény vagy a társadalmi egyeztetési szabályok megsértésére hivatkozik. A sérelem alkotmányos jelentősége abból fakad, hogy a Módtv. olyan intézmények jogállását, feladatellátását és intézményi működését érinti, amelyek az Alaptörvényben rögzített hatalommegosztási, intézményi függetlenségi, közpénzügyi, választási, alapjogvédelmi vagy önkormányzati garanciák hordozói. E szervek törvényben biztosított véleményezési jogának mellőzése ezért nem egyszerű előkészítési szabálytalanság, hanem olyan garanciális eljárási hiányosság, amely a demokratikus jogalkotás, a jogbiztonság és az érintett alkotmányos intézmények független feladatellátásának sérelmére vezethet.

Az Alkotmánybíróságnak ezért a Módtv. közjogi érvényességének vizsgálata során nem csupán azt kell értékelnie, hogy a törvényjavaslatot formálisan benyújtották és az Országgyűlés elfogadta-e, hanem azt is, hogy a jogalkotási eljárás során érvényesültek-e azok a külön törvényi garanciák, amelyek az érintett alkotmányos szervek érdemi bevonását írják elő. E kérdés tisztázására az Abtv. 57. § (2) bekezdése szerinti megkeresés alkalmas és indokolt eljárási eszköz.

III.3. Nemzetközi és európai standardok a jogalkotási eljárás minőségéről

A Velencei Bizottság jogállamisági ellenőrző listája a jogállamiság részeként kezeli a törvényalkotás átláthatóságát, kiszámíthatóságát, hozzáférhetőségét és a releváns érintettek bevonását. A jogállami törvényalkotás nem merülhet ki abban, hogy az Országgyűlés formálisan elfogad egy szöveget: a szabályozás minőségéhez hozzátartozik, hogy az érintett intézmények és társadalmi szereplők tényleges véleményezési lehetőséget kapjanak, különösen akkor, ha a tervezet független alkotmányos szervek státuszát érinti.

Az Európai Unió jogállamisági felfogásában a hatékony intézményi fékek és ellensúlyok nem pusztán tartalmi szabályokból, hanem eljárási garanciákból is állnak. A kötelező véleményezési jogot megkerülő vagy időben kiüresítő törvényalkotás ezzel ellentétes irányba hat: a kormányzati előterjesztő egyoldalúan alakítja át azoknak a szerveknek a működését, amelyeknek éppen az lenne a funkciójuk, hogy a közhatalom gyakorlásának független kontrollját biztosítsák.

A jelen ügyben az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés célja sem igazolhatja a jogalkotási garanciák mellőzését. Éppen az uniós források védelme és a korrupcióellenes intézményrendszer hitelessége követeli meg, hogy az intézményi függetlenséget érintő szabályokat átlátható, érdemi egyeztetésen alapuló, alkotmányosan szabályos eljárásban alkossák meg.

III.4. A közjogi érvénytelenség jogkövetkezménye

Mivel a véleményezési jog megsértése nem egyetlen technikai rendelkezést, hanem a Módtv. egészének előkészítését érinti, az indítványozók elsődlegesen a teljes törvény megsemmisítését kérik. A törvény számos, egymástól eltérő tárgyú rendelkezése ugyanazon eljárási hiba eredménye: az érintett alkotmányos szervek ténylegesen nem gyakorolhatták véleményezési jogukat. Az eljárási hiba ezért nem orvosolható egyes rendelkezések elszigetelt értelmezésével.

Amennyiben az Alkotmánybíróság a teljes törvény megsemmisítését nem tartaná indokoltnak, az indítványozók másodlagosan kérik legalább azoknak a rendelkezéscsoportoknak a megsemmisítését, amelyek az adott véleményezési joggal rendelkező szerv jogállását, feladatkörét, személyi függetlenségét vagy mandátumstabilitását érintik. A jogkövetkezménynek ebben az esetben is a kihirdetésre visszamenőleges megsemmisítésnek kell lennie, mert a véleményezési jog elvonásával elfogadott rendelkezések alkalmazása már önmagában alkotmányellenes közjogi helyzetet hoz létre.

IV. Az intézményi függetlenség, a hatalommegosztás és a mandátumstabilitás sérelme

IV.1. A vagyonyilatkozási ellenőrzés alkotmányos célja és alkotmányos határa

A vagyonyilatkozási rendszer alkotmányosan legitim célokat szolgálhat: elősegítheti a közbizalom erősítését, az összeférhetetlenségek feltárását, a korrupció megelőzését és a közpénzekkel való felelős gazdálkodás ellenőrzését. A legitim cél azonban nem jelenti azt, hogy a jogalkotó bármilyen eljárási és jogkövetkezményi modellt választhat. A közhatalmi tisztségek átláthatósága és a tisztségek függetlensége nem egymást kizáró értékek: az alkotmányos szabályozásnak mindkettőt egyszerre kell biztosítania.

A Módtv. alapvető alkotmányjogi problémája az, hogy az Integritás Hatóság jelentéséhez több közjogi tisztség esetében olyan következmények kapcsolódnak, amelyek a megbízatás megszűnésére, megszüntetésének kezdeményezésére, illetve egyes szervek döntési kötelezettségére vezethetnek. Egy közigazgatási jellegű hatóság megállapítása így nem pusztán információs vagy előkészítő aktus, hanem a tisztség betöltését érdemben meghatározó közjogi tényezővé válik.

Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése szerinti hatalommegosztás nemcsak az állami szervek hatásköri elválasztását jelenti, hanem azt is, hogy az Alaptörvényben védett tisztségek betöltésére, megszűnésére vagy megszüntetésére vonatkozó döntések nem kerülhetnek ki az adott tisztségre irányadó alkotmányos eljárási rendből. Ha egy független alkotmányos szerv tagjának vagy vezetőjének mandátuma egy külső hatóság jelentésétől függ, akkor a tisztség alkotmányos védelme csak akkor marad fenn, ha a jelentést teljes körű eljárási garanciák, független fórum előtti jogorvoslat, arányos jogkövetkezmény és az adott tisztség alkotmányos sajátosságaihoz igazodó döntéshozatal veszi körül.

IV.2. A bírói, alkotmánybírói és ügyészi függetlenség érintettsége

A bírói függetlenség az Alaptörvény 26. cikkéből, a bírósági szervezet alkotmányos helyzetéből és a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó alapvető garancia. A bírói mandátum és a bírói jogállás stabilitása nem a bírók személyes privilégiuma, hanem az ítélező tevékenység pártatlanságát és a jogkereső polgárok jogvédelmét szolgáló intézményi biztosíték. Ugyanez igaz az alkotmánybírók Alaptörvény 24. cikke szerinti jogállására, valamint az ügyészség Alaptörvény 29. cikkében rögzített feladatellátására.

Az Európai Unió Bírósága az Associação Sindical dos Juizes Portugueses ügyben (C-64/16), a Bizottság kontra Lengyelország ügyben (C-619/18), valamint a Republika ügyben (C-896/19) következetesen hangsúlyozta, hogy a bírói függetlenség a hatékony bírói jogvédelem és a jogállamiság lényegi eleme. A függetlenség egyik központi eleme az elmozdíthatatlanság, valamint az, hogy a bírókat érintő felelősségi és szolgálati következmények objektív, előre meghatározott és független kontroll alatt álló szabályok alapján alkalmazhatók. Az EJEB Baka kontra Magyarország ügyben hozott nagykamrai ítélete szintén azt erősíti meg, hogy a magas bírói tisztség idő előtti megszüntetését érdemi bírósági hozzáférés és megfelelő garanciák nélkül nem lehet alkotmányosan igazolni.

Ezek az európai jogi példák a jelen ügyben nem azért relevánsak, mert a vagyonyilatkozási ellenőrzés önmagában tilalmazott lenne. Éppen ellenkezőleg: a vagyonyilatkozási rendszer működhethet alkotmányosan. A probléma az, hogy a Módtv. a vagyonyilatkozási jelentéshez olyan mandátumot érintő következményeket kapcsol, amelyek a bírói, alkotmánybírói és

ügyészi függetlenséget csak akkor nem sértenék, ha a szabályozás a fogalmakat pontosan meghatározná, a bizonyítási mércét egyértelművé tenné, a döntést független fórum kontrolljához kötné, és az adott tisztség alkotmányos eljárási rendjét nem üresítené ki.

IV.3. Az alkotmányos szervek különös védelme

A Módtv. nem csupán a bírákat és ügyészeket érinti. Hatása kiterjed az Alkotmánybíróságra, az Állami Számvevőszékre, az alapvető jogok biztosára, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságra, a Magyar Nemzeti Bankra, a Nemzeti Választási Irodára, a köztársasági elnök jogállására és az önkormányzati rendszer szereplőire is. E szervek alkotmányos jelentősége eltérő, de közös bennük, hogy működésük vagy személyi függetlenségük a hatalommegosztás és az alkotmányos ellenőrzés rendszerének része.

A Módtv. az érintett tisztségek között nem alkotmányos funkciójuk szerint differenciál, hanem mozaikszerű, eltérő jogkövetkezményi rezsimet hoz létre. Egyes tisztségek esetében az Integritás Hatóság jelentése a tisztség megszűnéséhez vagy megszüntetésének kötelező kezdeményezéséhez vezethet, másoknál csupán eljárásindítási kötelezettséget eredményez. E különbségtételnek nincs a törvényből kiolvasható, kellő súlyú alkotmányos indoka, miközben a jogkövetkezmények súlya és a tisztségek alkotmányos védettsége kiemelt pontosságot követelne.

Az intézményi függetlenség sérelme ezért kettős. Egyrészt a törvény előkészítése során az érintett szervek tényleges véleményezési joga sérült. Másrészt a törvény tartalma a későbbi működés során is olyan külső hatósági mechanizmust épít be, amely a független szervek személyi összetételére, vezetőire vagy tagjaira közvetlen vagy determináló hatást gyakorolhat. A két sérelem egymást erősíti: a független intézmények véleményének kiüresítésével fogadtak el olyan szabályokat, amelyek e független intézmények személyi függetlenségét korlátozzák.

IV.4. Kért jogkövetkezmény

Az indítványozók kérik az Alkotmánybíróságot, hogy az intézményi függetlenséget, a hatalommegosztást és a mandátumstabilitást érintő rendelkezések alaptörvény-ellenességét önállóan is állapítsa meg. E rendelkezések megsemmisítése akkor is indokolt, ha az Alkotmánybíróság a Módtv. egészének közjogi érvénytelenségét nem állapítaná meg. Másodlagosan az indítványozók alkotmányos követelményként kérik kimondani, hogy az Integritás Hatóság vagyonynyilatkozati jelentése független alkotmányos szerv tagjának vagy vezetőjének megbízatását nem szüntetheti meg, és annak megszüntetését nem determinálhatja a tisztségre irányadó alkotmányos eljárási rend, teljes körű bizonyítás, személyes meghallgatás és hatékony bírói vagy azzal egyenértékű független jogorvoslat nélkül.

V. A normavilágosság és a büntetőjogi lex certa követelményének sérelme

V.1. A jogállami normavilágosság mércéje

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság megköveteli, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes szabályok világosak, egyértelműek, a norma címzettjei számára értelmezhetők és követhetők legyenek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogalanyoknak tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák. A jogszabály nem nyithat lehetőséget a túlzottan általános megfogalmazás miatt szubjektív, önkényes jogalkalmazásra, különösen akkor, ha a szabály súlyos közjogi, alapjogi vagy büntetőjogi következményekhez kapcsolódik.

A Módtv. vagyonynyilatkozati rendszere több központi fogalmat nem határoz meg kellő pontossággal. Ilyen különösen a „lényeges adat”, a „lényeges tény”, a „vagyon helyzet leplezése”, a „vagyon helyzet eltitkolása”, a „más módon” történő megtevesztés, továbbá az Ogytv. mellékletében megjelenő „egyéb érdekek” kategóriája. Ezek a fordulatok önmagukban is értelmezési nehézséget okoznának, de a Módtv. e fogalmakhoz súlyos közjogi következményeket, bírságot, tisztséget érintő eljárást, egyes esetekben pedig büntetőjogi felelősséget kapcsol.

A jogalkotó nem jelöli meg, milyen értékhatár, tartalmi súly, időbeli kapcsolat, bizonyítási mérce vagy szubjektív tudati elem alapján válik egy adat „lényegessé”. Nem világos, hogy a hibásan feltüntetett, de a vagyon helyzet megítélését érdemben nem befolyásoló adminisztratív tévedés milyen esetben válik közjogi vagy büntetőjogi relevanciájú megtevesztéssé. Nem világos az sem, hogy a hozzátartozói, politikai, gazdasági vagy közéleti tevékenységek közül mit kell feltárni, milyen mélységben, milyen időtávra és milyen információs bizonyosság mellett.

V.2. A vagyonynyilatkozati fogalmak súlyos közjogi következményekhez kapcsolása

Az Integritás Hatóság jelentése a támadott szabályozásban nem semleges információs dokumentum. A jelentés megállapításai a tisztség betöltésére, a megbízatás megszűnésére, a megbízatás megszüntetésének kezdeményezésére, eljárás lefolytatására vagy bírságolásra is kihatnak. Ezért a normavilágosság követelménye itt fokozottan érvényesül: minél súlyosabb a jogkövetkezmény, annál pontosabbnak kell lennie a jogalkotói fogalomhasználatnak.

A Módtv. ezzel szemben lényegében a jogalkalmazó szerv eseti mérlegelésére bízta, hogy a vagyonynyilatkozat mely hiányossága, tévedése vagy pontatlansága tekinthető „lényegesnek”, továbbá milyen feltételek mellett állapítható meg szándékos valótlan közlés. Ez az értelmezési bizonytalanság nem pusztán dogmatikai probléma: a szabály címzettjei nem tudják előre felmérni, milyen magatartásuk milyen súlyú jogkövetkezményt vált ki, az érintett alkotmányos szervek pedig nem tudják előre látni, milyen külső hatósági megállapítás hat ki tagjaik vagy vezetőik jogállására.

Összehasonlító alkotmányjogi példaként említhető a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2007. július 4-i, 2 BvE 1/06 számú döntése, amelyben a Bundestag-képviselők mellékjövedelmeinek nyilvánosságára vonatkozó szabályokat nem találta alkotmányellenesnek. A döntés lényege nem az, hogy bármilyen vagyonynyilatkozati vagy érdekeltségi közzététel alkotmányos, hanem az, hogy a képviselői függetlenséggel összeegyeztethető lehet a világos, kategorizált, előre megismerhető és legitim átláthatósági célt szolgáló szabályozás. A magyar Módtv. ezzel szemben nyitott és alig körülhatárolt kategóriákat kapcsol rendkívül súlyos következményekhez.

V.3. Az „egyéb érdekek” kategóriája és a francia alkotmánytanács példája

Az Ogytv. 1. melléklet C) részének új III. pontja szerint meg kell jelölni azokat az „egyéb érdekeket”, amelyekről alappal feltételezhető, hogy azok észszerűen befolyásolhatják a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettséggel érintett tisztségviselő feladatellátását. A magyarázó lábjegyzet ebbe a körbe vonja többek között a korábbi beosztást, érdekképviselési vagy civil tevékenységet, továbbá a nem közös háztartásban élő közeli hozzátartozó vagy hozzátartozó politikai, jelentős hatású gazdasági vagy egyéb közéleti tevékenységét.

E szabály különösen széles és bizonytalan. A „jelentős hatású” gazdasági vagy közéleti tevékenység, az „alappal feltételezhető” befolyás és az „észszerű” befolyásolhatóság nem alkot

olyan előre látható, objektív jogi mércét, amely alapján a kötelezett és hozzátartozója pontosan meg tudná határozni, mit köteles közölni. A kötelezettség nemcsak a közfeladatot ellátó személyre, hanem olyan hozzátartozókra is kiterjedhet, akik nem közhatalom-gyakorlók, és akiknek politikai vagy közéleti aktivitása önmagában is alapjogi védelem alatt áll.

A francia Conseil constitutionnel 2013. október 9-i 2013-676 DC számú döntése közvetlen összehasonlító tanulságot kínál. A francia alkotmánytanács a közéleti átláthatóságot szolgáló törvény több elemét vizsgálta, és alkotmányos korlátot állított az olyan túl tág kötelezettségekkel szemben, amelyek a hozzátartozók szakmai tevékenységét vagy az összeférhetetlenséget megalapozó „egyéb kapcsolatokat” kellően pontos jogi meghatározás nélkül vonják a nyilvánosság vagy hatósági feltárás körébe. A döntés lényege a jelen ügyre nézve az, hogy az átláthatóság legitim célja sem igazolja a hozzátartozói és egyéb kapcsolati adatok korlátlan, pontatlan és aránytalan feltárását.

V.4. A büntetőjogi tényállás és a nullum crimen sine lege certa

A Módtv. 18. alcíme a Büntető Törvénykönyvben új tényállást állapít meg a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség megsértése körében. A büntetőjogi felelősség alapjául szolgáló magatartásnak a norma címzettje számára előre láthatóan, világosan és kellő pontossággal azonosíthatónak kell lennie. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése szerinti nullum crimen sine lege követelmény a jogállamiság büntetőjogi konkretizálása; e körben a normavilágosság nem pusztán formai, hanem alapjogi garancia.

A támadott tényállás nem határozza meg, hogy a vagyonyilatkozat mely hibája, milyen értékhatár, milyen tartalmi jelentőség, milyen időbeli összefüggés vagy milyen bizonyítottsági szint mellett minősül „lényeges” adatnak vagy ténynek. A „vagyoni helyzet eltitkolása” és a „más módon” történő megtévesztés fordulatai a büntetőjogi felelősség határát a jogalkalmazó eseti mérlegelésére bízák. A címzett számára nem választható el kellő biztonsággal az adminisztratív pontatlanság, a gondatlan mulasztás és a szándékos bűncselekmény.

A büntetőjogi legalitás követelménye akkor is sérülhet, ha a jogalkalmazó később képes lenne bizonyos értelmezési gyakorlatot kialakítani. A büntetőjogban ugyanis nem megengedhető, hogy a büntetendőség tényleges határai csak a későbbi hatósági és bírói gyakorlatból derüljenek ki. A jogalkotó feladata, hogy a büntetőjogi norma alkotásakor maga határozza meg a büntetendő magatartás lényegi elemeit.

Mindezek alapján az indítványozók kérik a Btk. új tényállását megállapító rendelkezések megsemmisítését.

VI. A magánszféra, a személyes adatok védelme és az adatminimalizálás sérelme

VI.1. Az Alaptörvény VI. cikkének érintettsége

A vagyonyilatkozati rendszer szükségszerűen személyes adatok kezelésével jár. A közfeladatot ellátó személyek esetében az átláthatóság szélesebb adatközlési kötelezettséget igazolhat, mint magánszemélyek esetében. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a jogalkotó korlátlanul gyűjthet, kezelhet vagy tehet hozzáférhetővé személyes és családi adatokat. Az Alaptörvény VI. cikke alapján a magán- és családi élet, valamint a személyes adatok védelme a közhatalmi tisztségviselők esetében is fennáll, hozzátartozóik esetében pedig különösen erős garanciákat igényel.

A Módtv. a vagyonyilatkozatra kötelezett személyen túl olyan hozzátartozók vagyoni viszonyait, politikai, gazdasági vagy közéleti tevékenységét is a közhatalmi ellenőrzés körébe vonja, akik maguk nem látnak el közhatalmi tisztséget. E személyek adatainak kezelése csak akkor lehet alkotmányosan igazolható, ha a jogalkotó világosan meghatározza az adatkezelés célját, a kezelt adatok körét, a relevancia küszöbét, az időbeli terjedelmet, a hozzáférés szabályait, a tárolási időt, a helyesbítés és jogorvoslat lehetőségét, valamint azt, hogy az adatkezelés miért elengedhetetlen a korrupciómegelőzési célhoz.

A Módtv. e követelményeknek nem tesz eleget. A hozzátartozói és „egyéb érdekekre” vonatkozó kötelezettség nyitott, széles, és nem differenciál a közös háztartásban élő, a kötelezett vagyoni helyzetét ténylegesen befolyásoló hozzátartozók, illetve a nem közös háztartásban élő, önálló életvitelt folytató hozzátartozók között. Nem világos az sem, hogy a politikai vagy közéleti tevékenység milyen intenzitása, ismertsége vagy döntésbefolyásoló képessége esetén válik közlendő adattá.

VI.2. Az uniós adatvédelmi arányossági mérce

Az Európai Unió Bírósága a Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ügyben (C-184/20) a közsférában előírt érdekeltségi és vagyonyilatkozati adatok nyilvánosságát vizsgálva elismerte a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésének legitim célját. Ugyanakkor azt is kimondta, hogy az ilyen adatkezelésnek meg kell felelnie az Európai Unió Alapjogi Chartája 7., 8. és 52. cikkéből fakadó arányossági és adatminimalizálási követelményeknek. A Bíróság különösen problémásnak tekintette a házastársra, élettársra, partnerre és közeli személyekre vonatkozó név szerinti adatok széles körű nyilvánosságát, ha az túlmegy azon, ami a legitim célhoz feltétlenül szükséges.

A Schecke és Eifert egyesített ügyekben (C-92/09 és C-93/09) az Európai Unió Bírósága az uniós támogatások kedvezményezettjeinek nyilvánosságával kapcsolatban szintén hangsúlyozta: a közpénzek felhasználásának átláthatósága legitim cél, de a személyes adatok közzététele nem lehet automatikus és differenciálatlan. A nyilvánosság és az adatvédelem közötti egyensúlyt a jogalkotónak konkrétan kell megteremtenie, és vizsgálnia kell, vannak-e a cél elérésére kevésbé korlátozó eszközök.

E döntések a jelen ügyben azért relevánsak, mert a Módtv. nem csak a közhatalmi tisztségviselők saját vagyonára vonatkozó adatkezelést ír elő, hanem hozzátartozói és egyéb kapcsolati adatokat is bevon az ellenőrzés körébe. Az uniós jogi mérce alapján az ilyen adatkezelés csak akkor felel meg az arányosság követelményének, ha kellően célhoz kötött, pontos, differenciált és garanciákkal ellátott. A Módtv. ezzel szemben széles kategóriákat használ, és nem igazolja, hogy a kevésbé korlátozó eszközök - például zárt hatósági ellenőrzés, anonimizált vagy aggregált adatszolgáltatás, szűkebb hozzátartozói kör, értékhatárhoz kötött bejelentés, illetve egyedi relevancia-vizsgálat - miért lennének elégtelenek.

VI.3. EJEB- és összehasonlító példa

Az EJEB Wypych kontra Lengyelország ügyben elfogadhatónak találta a helyi önkormányzati tisztségviselő vagyonyilatkozatának nyilvánosságát, de a döntés súlya éppen abban áll, hogy a Bíróság konkrét közbizalmi és korrupciómegelőzési célhoz kötötten, a közfeladatot ellátó személy saját adatai kapcsán vizsgálta az arányosságot. A döntésből nem következik, hogy a hozzátartozói politikai, gazdasági vagy közéleti tevékenységek határtalan feltárása automatikusan igazolható lenne.

A francia Conseil constitutionnel 2013-676 DC döntése az Alaptörvény VI. cikke szempontjából is megerősítő példa: a közéleti átláthatóság célja mellett is alkotmányos korlátok közé kell szorítani a hozzátartozói adatok és bizonytalan „egyéb kapcsolatok” feltárását. A Módtv. azzal, hogy nem közhatalom-gyakorló hozzátartozók tevékenységeire és kapcsolataira is kiterjedhet, e korlátokat nem tartja tiszteletben.

VI.4. Kért jogkövetkezmény

Az indítványozók kérik a hozzátartozói adatokra és az „egyéb érdekekre” vonatkozó támadott rendelkezések megsemmisítését.

VII. A tisztességes eljárás és a hatékony jogorvoslat sérelme az Integritás Hatóság jelentéséhez kapcsolt rendszerben

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a tisztességes eljáráshoz való jogot, XXVIII. cikk (7) bekezdése pedig a jogorvoslathoz való jogot biztosítja. E garanciák nem kizárólag klasszikus bírósági perekben relevánsak. Ha egy hatósági vagy hatósági jellegű eljárás eredménye személyi jogállást, közjogi megbízatást, bírságot, pártfinanszírozást, illetve jelentős alapjogi vagy közjogi következményt érint, akkor a döntési folyamatnak tartalmaznia kell a tisztességes eljárás lényegi elemeit: a pontos eljárási tárgyat, iratmegismerést, nyilatkozattételt, bizonyítási indítványt, személyes meghallgatást, indokolt döntést és hatékony, független fórum előtti jogorvoslatot.

A Módtv. rendszerében az Integritás Hatóság jelentése olyan köztes aktusnak látszik, amelyhez a jogalkotó mégis súlyos jogkövetkezményeket kapcsol. A jogállami garanciahiány éppen abból fakad, hogy a jelentés jogi természete és kötőereje nem világos: egyszerre tűnik értékelő dokumentumnak és a későbbi közjogi döntést meghatározó hatósági megállapításnak. Minél inkább determinálja a jelentés a későbbi jogkövetkezményt, annál inkább döntésnek kell tekinteni, amely ellen hatékony jogorvoslatot kell biztosítani. Ha viszont csak tájékoztató aktus, akkor nem kapcsolható hozzá automatikus vagy kötelező közjogi jogkövetkezmény.

A tisztességes eljárás sérelme abban is megmutatkozik, hogy a Módtv. nem kellően differenciál a mulasztás, a pontatlan adatközlés, a gondatlan tévedés és a szándékos vagyonejtítkezés között. E magatartások súlya, felróhatósága és bizonyítási igénye eltérő, a törvény azonban több esetben ugyanazon vagy hasonlóan súlyos következményeket kapcsol hozzájuk. Az arányosság és a jogorvoslat csak akkor biztosítható, ha a jogalkalmazó pontosan meghatározott törvényi keretek között, az érintett részvételével, bizonyítékok alapján dönt.

Az indítványozók ezért kérik az Integritás Hatóság jelentéséhez kapcsolódó támadott rendelkezések megsemmisítését.

VIII. A pártok szabad működésének és a politikai pluralizmusnak a sérelme

VIII.1. A támadott pártfinanszírozási szankció

A Módtv. 1. §-a a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvényt olyan szabállyal egészíti ki, amely szerint a központi költségvetésből állami támogatásban részesülő párt civil szervezetek névjegyzékében feltüntetett képviselője vagy nyilatkozatot köteles tenni, és e kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetén a pártnak járó állami támogatás folyósítását a kötelezettség teljesítéséig fel kell függeszteni.

A szabályozás nem a mulasztó természetes személyt sújtja elsődlegesen, hanem a pártot mint politikai szervezetet. A párt működésének finanszírozása a demokratikus politikai verseny, a választói akaratképzés és a politikai pluralizmus intézményi feltétele. Az állami támogatás felfüggesztése nem pusztán gazdálkodási szankció: közvetlenül befolyásolhatja a párt politikai tevékenységét, kampányképességét, szervezeti működését és a választók politikai képviseléséhez való tényleges hozzáférését.

A rendelkezés azért is aránytalan, mert a párt jogi és pénzügyi sorsát olyan személy vagy hozzátartozó magatartásától teszi függővé, amelyre a pártnak nincs teljes körű jogi ráhatása. A párt nem kényszerítheti ki egy hozzátartozó vagyonynyilatkozatának tartalmát, nem ellenőrizheti teljes körűen annak valóságát, és nem gyakorolhat olyan hatósági jogosítványokat, amelyek a magánszférába tartozó adatok megszerzéséhez szükségesek lennének. A jogkövetkezmény és a felelősségi alap között ezért megszakad az alkotmányosan szükséges kapcsolat.

VIII.2. Szükségességi-arányossági vizsgálat

A támadott szabály legitim célja a pártfinanszírozás átláthatósága és a közpénzekkel támogatott politikai szereplők elszámoltathatósága lehet. E cél alkotmányosan elfogadható. A rendelkezés azonban nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből fakadó szükségességi-arányossági követelménynek.

Az alkalmasság csak korlátozottan állapítható meg. A támogatás teljes felfüggesztése kétségtelenül nyomást gyakorolhat a pártra, de éppen azért, mert a párt nem minden esetben rendelkezik jogi eszközzel a kötelezett vagy hozzátartozója magatartásának kikényszerítésére, a szankció nem feltétlenül alkalmas a nyilatkozat tényleges és valós tartalmú benyújtásának biztosítására.

A szükségesség követelménye nem teljesül, mert a jogalkotó számos enyhébb eszközt választhatott volna: személyes bírságot, póthatáridőt, figyelmeztetést, fokozatos támogatás-visszatartást, a támogatás arányos részének ideiglenes visszatartását, a mulasztó tisztségviselő párton belüli vagy közjogi pozíciójához kapcsolódó következményt, illetve bírósági vagy hatósági kontrollhoz kötött szankciót. E kevésbé korlátozó eszközök alkalmasak lehetnek a nyilatkozattétel kikényszerítésére anélkül, hogy a párt egészének működését veszélyeztetnék.

A szűk értelemben vett arányosság sem teljesül. A teljes állami támogatás felfüggesztése a párt tagjait, munkavállalóit, választóit és politikai versenyben betöltött szerepét sújtja egy olyan kötelezettség elmulasztása miatt, amely nem feltétlenül a párt akaratából vagy szervezeti működéséből fakad. A szankció ezért a politikai pluralizmusra és a pártok szabad működésére az elérni kívánt átláthatósági célhoz képest túlzott terhet ró.

VIII.3. Nemzetközi pártfinanszírozási standardok

Az OSCE/ODIHR és a Velencei Bizottság politikai pártok szabályozására vonatkozó iránymutatásai elismerik, hogy a pártfinanszírozás átláthatósága és ellenőrzése demokratikus szükséglet. Ugyanezek a standardok azonban azt is hangsúlyozzák, hogy a politikai pártokkal szembeni szankcióknak hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük, és nem vezethetnek a pártok független működésének indokolatlan korlátozásához. A pénzügyi szankciók súlyát a jogsértés súlyához, ismétlődéséhez, felróhatóságához és a párt tényleges befolyásolási lehetőségéhez kell igazítani.

Az EJEB politikai pártokra vonatkozó gyakorlata szerint a pártok a demokratikus társadalom működésében elsődleges szerepet töltenek be; korlátozásuk ezért különös

alkotmányos óvatosságot igényel. Bár az állami párttámogatás nem abszolút alapjog, ha a jogalkotó állami finanszírozási rendszert működtet, annak szabályai nem alakíthatók úgy, hogy aránytalanul torzítsák a politikai versenyt vagy egyedi mulasztás miatt ellehetetlenítsék a párt működését.

A Módtv. e standardokkal ellentétesen nem fokozatos, nem differenciált és nem személyre szabott szankciót alkalmaz. A teljes támogatás felfüggesztése olyan kollektív jogkövetkezmény, amely nem igazodik a mulasztás súlyához, időtartamához, felróhatóságához, a párt befolyásolási lehetőségéhez, illetve ahhoz, hogy a mulasztás a párt vagy egy hozzátartozó magatartására vezethető-e vissza.

VIII.4. Kért jogkövetkezmény

Az indítványozók kérik a Párttv. új 9/C. § (2) bekezdésének megsemmisítését.

IX. A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokat érintő szabályok alkotmányellenessége

IX.1. Az alapítói jogok ex lege átrendezése

A Módtv. 129. §-a és 134. §-a a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény alapítói jogokra és egyes alapítványok megszüntetésére vonatkozó szabályait alakítja át. A módosítás lényege, hogy az alapítvány alapítói jogainak teljes köre osztatlanul az államot illeti, illetve az állam csatlakozóként való részvétele esetén is az államhoz kerül az alapítói jogok teljes köre. Egyes esetekben a nem állami alapítók alapítói jogosultságai a megszüntetésig kiüresednek, miközben a vagyon visszajuttatására csak később, a törvényi megszüntetési folyamat eredményeként kerülhet sor.

Az indítványozók nem kizárólag arra alapítják kérelmüket, hogy az alapítvány részére juttatott vagyon feletti tulajdonjog változatlanul fennmaradna az alapítónál. Az alapítványi jog sajátosságai miatt a vagyoni juttatással az alapítvány vagyona elkülönül, és a tulajdonjogi érvelést ennek figyelembevételével kell megfogalmazni. A sérelem lényege ezért tágabb: a nem állami alapító jogszerűen megszerzett alapítói pozícióját, alapítói jogosultságait, az alapítvány céljának érvényesítéséhez fűződő jogos érdekét, bizalomvédelmi helyzetét és intézményi részvételét a törvény egyoldalúan, előzetes meghallgatás, egyedi mérlegelés, bírói kontroll és azonnali, teljes körű kompenzáció nélkül szünteti meg vagy üresíti ki.

IX.2. Jogbiztonság, bizalomvédelem és vagyoni értékű jogi helyzet

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság és bizalomvédelem megköveteli, hogy a jogalanyok jogszerűen megszerzett jogi pozícióit a jogalkotó csak kivételesen, kellő alkotmányos indokkal, arányosan és megfelelő átmeneti garanciákkal korlátozza. A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok sajátos közjogi-magánjogi konstrukciók, de éppen e sajátosság miatt fokozottan követelik a kiszámíthatóságot: alapítóik és kedvezményezettjeik hosszú távú közfeladat-ellátási, oktatási, kulturális, kutatási vagy egyéb célok alapján alakították ki jogi és vagyoni viszonyaikat.

Az Alkotmánybíróság 25/2012. (V. 18.) AB határozata elismerte, hogy az államháztartáson kívüli alapítók alapítványhoz fűződő jogai és jogos érdekei alkotmányosan relevánsak lehetnek. A Módtv. e jogos érdekeket nem egyedi eljárásban, nem meghallgatás és jogorvoslat mellett, hanem általános törvényi rendelkezéssel, az alapítói jogok teljes állami koncentrációjával és a megszüntetésig tartó joggyakorlási kizárással korlátozza. Ez a megoldás sérti a jogbiztonságot,

mert a korábban jogszerűen kialakított alapítói struktúrát egyoldalúan és előre nem látható módon alakítja át.

A XIII. cikk szerinti tulajdonhoz való jog sérelme nem mechanikusan, az alapítványi vagyon feletti tulajdon fennmaradásaként, hanem a vagyoni értékű jogi pozíciók, az alapítói jogosultságok, a vagyonyuttatáshoz kapcsolódó jogos érdekek és a kompenzációs garanciák hiányaként merül fel. A jogalkotó nem biztosít olyan eljárást, amelyben a nem állami alapító vitathatná az állami alapítói jogszerzést, az alapítvány megszüntetésének szükségességét, a visszajuttatandó vagyon körét, értékét vagy hozamát, illetve a megszüntetésig tartó joggyakorlási kizárás arányosságát.

IX.3. Tisztességes eljárás és jogorvoslat hiánya

A nem állami alapító jogi pozíciójának egyoldalú törvényi kiüresítése a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének szempontjából is releváns. Ha a jogalkotó konkrét jogalanyi pozíciókat érintő, egyedileg meghatározható alapítványi jogviszonyokat alakít át, az érintetteknek legalább olyan eljárási garanciákat kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik jogaik és jogos érdekeik érdemi érvényesítését. A törvényhozási forma önmagában nem lehet eszköz arra, hogy a bírósági kontrollt és az egyedi mérlegelést megkerülje.

Az állam közfeladat-ellátási és uniós forrásvédelmi célja sem teszi szükségessé a nem állami alapítók teljes és azonnali jogfosztását. A jogalkotó alkalmazhatott volna kevésbé korlátozó eszközöket: összeférhetetlenségi szabályokat, kuratóriumi tagsági korlátokat, állami ellenőrzési jogokat, közpénz-felhasználási feltételeket, egyedi bírósági felülvizsgálattal járó alapítói jogátrendezést vagy átmeneti, kompenzációval kísért megoldást. A teljes állami jogkoncentráció és a nem állami alapító joggyakorlásának kiüresítése ezért szükségtelen és aránytalan.

IX.4. Kért jogkövetkezmény

Az indítványozók kérik a Módtv. 129. §-ának és 134. §-ának, valamint az ezekkel módosított KEKVA tv. rendelkezéseknek a megsemmisítését.

X. A Be. 876/C. § módosításának alaptörvény-ellenessége

X.1. A támadott szabályozási modell

A Módtv. 113. §-a a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 876/C. §-át úgy módosítja, hogy a Be. CV/A. Fejezetében szabályozott, a közhatalom gyakorlásával vagy közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekményekre vonatkozó külön eljárási rezsim bizonyos esetekben 2023. január 1. előtt elutasított feljelentésekre és megszüntetett eljárásokra is kiterjed. A szabályozás lehetővé teszi, hogy 2022. december 31-ét követően tett ismételt feljelentés vagy bármely természetes vagy nem természetes személy jogi képviselő útján előterjesztett indítványa alapján korábban lezárt ügyek ismét vizsgálat tárgyává váljanak.

Az indítványozók elismerik, hogy a feljelentés elutasítása vagy az eljárás megszüntetése nem azonos a jogerős bírói ítélettel, és nem minden esetben keletkeztet klasszikus res iudicata hatást. A kifogás ezért nem azon alapul, hogy a jogalkotó semmilyen körülmények között nem teremthet eljárási kontrollt korábbi feljelentés-elutasítások vagy megszüntetések fölött. A sérelem lényege az, hogy a Módtv. objektív szűrő, új tény vagy bizonyíték, határidő, bírói engedély és az érintett személy eljárási jogainak kellő biztosítása nélkül nyitja meg a lehetőséget korábban lezárt ügyek újabb vizsgálatára.

X.2. Jogbiztonság és tisztességes eljárás

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság megköveteli, hogy a büntetőeljárás jogviszonyok ne maradjanak korlátlanul függőben. A büntetőigény érvényesítése a jogállamban az állam felelőssége; az állam eljárási mulasztásainak vagy korábbi döntéseinek kockázatát nem lehet korlátlanul az érintett személyre hárítani. Minél hosszabb idő telt el a korábbi lezáró döntés óta, annál erősebb garanciák szükségesek az újbóli eljárási aktivitás igazolására, mert az idő múlása a védekezési lehetőségeket, a bizonyítékok rendelkezésre állását és a személyes jogbiztonságot egyaránt gyengíti.

A 33/2013. (XI. 22.) AB határozat alapján az állami büntetőigény érvényesítése csak olyan eljárási garanciák mellett nyerhet alkotmányos igazolást, amelyek ellensúlyt képeznek az állami hatalommal szemben, és megakadályozzák a büntetőhatalom önkényes, visszaélészerű gyakorlását. A Módtv. támadott szabálya ezzel ellentétesen nem követel meg új tény, új bizonyítékot, a korábbi döntés törvényességét érdemben megkérdőjelező objektív körülményt, vagy független bírói előzetes kontrollt.

A szabályozás a feljelentői vagy indítványozói aktivitást önmagában olyan eljárási tényezővé emeli, amely a korábbi lezárás ellenére újabb hatósági döntést kényszeríthet ki. Ez a modell visszaélészerű, ismétlődő vagy politikailag motivált indítványozásra is lehetőséget adhat, és a korábban érintett személyt úgy helyezi újabb eljárási bizonytalanságba, hogy nem követeli meg az eljárás újranyitásának objektív indokát.

X.3. Nemzetközi és összehasonlító példák

Az EJEB ne bis in idem és büntetőeljárás finalitásra vonatkozó gyakorlata - különösen a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikke körében - azt a jogállami alapgondolatot erősíti meg, hogy a büntetőeljárás bizonytalanság nem tartható fenn korlátlanul, és a már lezárt büntetőjogi ügyek újbóli megnyitása csak kivételes, szigorúan szabályozott feltételek mellett fogadható el. A jelen ügyben ugyan nem jogerős bírói felmentésről van szó, ezért a klasszikus ne bis in idem mérce nem alkalmazható mechanikusan. A jogállami tanulság azonban releváns: a büntetőeljárás megismétlése vagy újranyitása objektív, ellenőrizhető és kivételes feltételeket igényel.

A Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2023. október 31-i, 2 BvR 900/22 számú döntése alkotmányellenesnek minősítette azt a szabályt, amely új bizonyítékokra hivatkozva tette volna lehetővé jogerősen felmentett személy terhére az eljárás újraindítását. A német ügy tárgya a magyar szabálytól eltérően jogerős felmentés volt, ezért az összehasonlítás csak korlátozott. Mégis fontos alkotmányos üzenete van: a büntetőeljárás finalitás és a jogbiztonság a súlyosabb bűncselekmények esetében is olyan érték, amelyet a jogalkotó nem oldhat fel általános, garanciahiányos újranyitási lehetőséggel.

A magyar Módtv. ennél is tágabb feljelentői vagy indítványozói kört enged be, miközben nem ír elő új bizonyítékot, új tény vagy bírói előzetes szűrőt. A korrupcióellenes cél legitim, de a legitim cél nem igazolja a büntetőeljárás jogbiztonság és a tisztességes eljárás garanciáinak mellőzését.

X.4. Kért jogkövetkezmény

Az indítványozók kérik a Módtv. 113. §-ának, valamint az azzal módosított Be. 876/C. § (2)-(7) bekezdéseinek megsemmisítését.

XI. Az egyenlő bánásmód és az indokolatlan különbségtétel sérelme

A Módtv. több ponton eltérő jogkövetkezményeket kapcsol hasonló természetű vagyonyilatkozati kötelezettségekhez. Egyes közjogi tisztségviselőknél a jelentés közvetlen vagy determináló módon hat a megbízásra, másoknál eljárásindítási kötelezettséget vagy bírságot eredményez, a pártok esetében pedig a jogkövetkezmény nem is a mulasztó személyt, hanem a pártot mint jogi személyt sújtja. A szabályozási koncepción belül az eltérő csoportokra eltérő jogkövetkezmények vonatkoznak, miközben a különbségtétel alkotmányos indoka nem derül ki a törvényből.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a homogén csoporton belüli különbségtétel akkor alkotmányos, ha annak tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka van, alapjog érintettsége esetén pedig a különbségtételnek meg kell felelnie az I. cikk (3) bekezdés szerinti szükségességi-arányossági mércének. A Módtv. a vagyonyilatkozati kötelezettség célját egységesen az átláthatóságban és integritásvédelemben jelöli ki, de a jogkövetkezményeket olyan szétartó módon állapítja meg, amely nem követi sem a tisztségek alkotmányos funkcióját, sem a jogsértés súlyát, sem a felróhatóságot, sem a garanciális szükségleteket.

A pártok tekintetében a különbségtétel különösen éles: más közhatalmi vagy közfeladatot ellátó szervezetek vezetőinek mulasztása esetén a szankció jellemzően az érintett személyhez kapcsolódik, míg a pártoknál a teljes szervezet állami támogatását függeszti fel a törvény. Ez a különbségtétel a politikai pluralizmusra gyakorolt hatása miatt fokozott alkotmányos igazolást igényelne, amely a Módtv.-ből hiányzik.

A Módtv. ugyanebbe a differenciálatlan, személyi státuszból automatikus szervezeti joghátrányt levezető szankciós logikába illeszkedik a közpénzből nyújtott támogatásokból való kizárás szabályozásakor is.

A Módtv. 10. §-a a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény 6. § (1) bekezdés e) pontját úgy állapítja meg, hogy nem indulhat pályázóként és nem részesülhet támogatásban többek között az a gazdasági társaság, szövetkezet, egyesülés, kamara, civil szervezet, vagyongazdálkodó alapítvány, közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány vagy egyházi jogi személy, illetve ezek által létesített vagy fenntartott jogi személy vagy önálló jogi személyiségű szervezeti egység, amelyben az adott jogi személy felelős személye a pályázat vagy támogatás odaítéléséről szóló döntést megelőző két évben a Knyt. 6. § (1) bekezdés a)–c) pontja alá tartozó személynek minősült.

A rendelkezés alkotmányossági problémája nem az, hogy a jogalkotó a közpénzek átlátható felhasználása érdekében összeférhetetlenségi szabályokat alkot. Ez legitim cél. A sérelem abból fakad, hogy a támadott szabály a pályázó szervezetet automatikusan kizárja a támogatásból anélkül, hogy vizsgálná: az adott felelős személynek volt-e bármilyen tényleges ráhatása a konkrét támogatási döntésre, fennáll-e valós döntésbefolyásolási kockázat, megszüntethető-e az esetleges összeférhetlenség, illetve a szervezet felróhatóan járt-e el. A szabály így nem konkrét összeférhetlenségi helyzetet kezel, hanem a felelős személy korábbi jogállásához kapcsol automatikus, kollektív szervezeti joghátrányt.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalma nem zár ki minden különbségtételt, de megköveteli, hogy az azonos szabályozási körbe tartozó jogalanyok eltérő kezelése ne legyen önkényes, vagyis legyen tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka. A 32/2017. (XII. 6.) AB határozat az Alaptörvény XV. cikkével kapcsolatban megerősítette, hogy alapjogi érintettség esetén vizsgálni kell, a különbségtételnek van-e ilyen

észszerű indoka. A 30/2017. (XI. 14.) AB határozat pedig kimondta, hogy az adott jogviszony szabályozási logikáján kívül álló, rendszeridegen feltétellel való megterhelés észszerőtlen, és mint ilyen, önkényes jogalkotói döntésnek minősül.

A jelen ügyben a homogén csoportot a közpénzből nyújtott támogatásokra pályázó szervezetek alkotják. E csoporton belül a támadott szabály hátrányosan különbözteti meg azokat a szervezeteket, amelyek felelős személye a támogatási döntést megelőző két évben a Knyt. 6. § (1) bekezdés a)–c) pontja szerinti személyi körbe tartozott, függetlenül attól, hogy a konkrét pályázati eljárásban fennáll-e tényleges összeférhetetlenség vagy döntésbefolyásolási kockázat. A jogalkotó tehát nem a támogatási döntés tisztaságát veszélyeztető konkrét kapcsolatot szankcionálja, hanem egy múltbeli személyi minőséghez kapcsol automatikus szervezeti kizárást.

A szabályozás különösen azért aránytalan, mert nem biztosít kimentési, összeférhetetlenség-megszüntetési vagy egyedi mérlegelési lehetőséget. Ugyanúgy kizárja azt a szervezetet, amelynél a felelős személy ténylegesen befolyásolhatta a támogatási döntést, mint azt, amelynél ilyen kapcsolat egyáltalán nem áll fenn. A közpénzek védelme enyhébb és célzottabb eszközökkel is biztosítható lenne, így különösen nyilatkozattételi kötelezettséggel, egyedi összeférhetetlenségi vizsgálattal, a felelős személy adott pályázatból való kizárásával, póthatáridővel vagy célzott ellenőrzéssel.

Mindezek alapján a Módtv. 10. §-a, illetve az azzal megállapított Knyt. 6. § (1) bekezdés e) pontja sérti az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonsági és önkényes különbségtételt tiltó követelményt, ezért az indítványozók kérik e rendelkezés megsemmisítését.

XII. Az uniós forrásvédelmi cél és az alkotmányos garanciák viszonya

A Módtv. címéből és indokolási környezetéből kitűnően a jogalkotó az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés, illetve az uniós költségvetési források védelme érdekében kívánt szabályokat alkotni. Az indítványozók e célt alkotmányosan legitimnek tekintik. Az uniós pénzügyi érdekek védelme, a korrupció megelőzése és az integritási intézményrendszer erősítése az Alaptörvény és az uniós tagságból fakadó kötelezettségek szempontjából is kiemelt közérdek.

E legitim cél azonban nem eredményezheti az Alaptörvény garanciáinak felfüggesztését. Az uniós jogállamisági és korrupcióellenes standardok nem a független intézmények garanciáinak csökkentését, hanem azok erősítését követelik meg. A korrupcióellenes hatóságoknak és vagyonynyilatkozati rendszereknek világos hatáskörrel, pontos fogalmakkal, arányos adatkezeléssel, hatékony jogorvoslattal és a független alkotmányos szervek autonómiáját tiszteletben tartó jogkövetkezményekkel kell működniük.

A GRECO és más nemzetközi korrupcióellenes standardok a vagyonynyilatkozati rendszerek kapcsán rendszerint nem önmagában a szankciók súlyát tekintik értéknek, hanem azok következetességét, arányosságát, végrehajthatóságát és garanciális megalapozottságát. A hatékony integritási szabályozás nem azonos a közjogi tisztségek garanciahiányos megszüntethetőségével vagy a hozzátartozói adatok differenciálatlan feltárásával.

A jelen ügyben ezért az Alkotmánybíróságnak nem az átláthatóság és az alkotmányos garanciák között kell választania. Éppen azt kell kimondania, hogy az átláthatóságot szolgáló szabályozás csak akkor alkalmas az uniós forrásvédelmi cél hiteles szolgálatára, ha maga is

jogállami módon, érdemi egyeztetés alapján, világos fogalmakkal, arányos adatkezeléssel és hatékony jogorvoslati garanciákkal működik.

XIII. A jogkövetkezményekről

XIII.1. A megsemmisítés időbeli hatálya

Az indítványozók elsődlegesen a támadott rendelkezések kihirdetésére visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérik. A közjogi érvénytelenséggel elfogadott törvény alkalmazása olyan alkotmányellenes közjogi helyzetet hoz létre, amelyet a jövőre néző megsemmisítés nem orvosol kellően. Különösen igaz ez azokra a rendelkezésekre, amelyek mandátum megszűnését, megbízatás megszüntetésének kezdeményezését, pártfinanszírozási felfüggesztést, bírságot, büntetőjogi felelősséget vagy korábban lezárt büntetőeljárási ügyek újranyitását eredményezhetik.

Az Abtv. lehetővé teszi, hogy az Alkotmánybíróság a főszabálytól eltérően határozza meg a megsemmisítés időbeli hatályát, ha azt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az indítványozó különösen fontos érdeke indokolja. A jelen ügyben az Alaptörvény védelme és a jogbiztonság egyaránt a visszamenőleges megsemmisítés mellett szól, mert ellenkező esetben a közjogi érvénytelenséggel létrejött szabályok alapján már alkalmazott jogkövetkezmények fennmaradhatnának.

XIII.2. Hatálybalépés felfüggesztése

Amennyiben az Alkotmánybíróság döntésének időpontjában bármely támadott rendelkezés még nem lépett hatályba, az indítványozók kérik az Abtv. 61. § (2) bekezdése alapján a hatálybalépés felfüggesztését. A felfüggesztést indokolja, hogy a támadott rendelkezések hatálybalépése súlyos, részben helyrehozhatatlan közjogi és alapjogi következményeket okozhat: független intézmények tagjainak vagy vezetőinek jogállását érintheti, politikai pártok finanszírozását függesztheti fel, hozzátartozói személyes adatok kezelését indíthatja el, illetve korábban lezárt büntetőeljárási ügyeket nyithat meg újra.

XIV. Összegzés és kérelem

Az indítványozók álláspontja szerint a Módtv. elfogadása a jogalkotási eljárás olyan súlyos garanciális hibájával történt, amely a törvény egészének közjogi érvénytelenségét eredményezi. A kötelező véleményezési joggal rendelkező alkotmányos és független szervek egy része csak formális, ténylegesen gyakorolhatatlan véleményezési lehetőséget kapott, más szervek pedig formálisan sem élhettek törvényben biztosított véleményezési jogukkal. Ez sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a C) cikk (1) bekezdését és az érintett szervek alkotmányos jogállását.

A Módtv. tartalmi rendelkezései önállóan is alaptörvény-ellenesek. A vagyonnyilatkozati rendszer nyitott és bizonytalan fogalmakra épít súlyos közjogi és büntetőjogi következményeket; a hozzátartozói és „egyéb érdekekre” vonatkozó adatkezelés aránytalanul széles; az Integritás Hatóság jelentéséhez kapcsolt következmények nem biztosítanak kellő tisztességes eljárási és jogorvoslati garanciát; a pártfinanszírozási szankció kollektív és aránytalan; a KEKVA-szabályok egyoldalúan üresítik ki a nem állami alapítók jogi pozícióját; a Be. módosítása pedig objektív szűrő nélkül nyit meg korábban lezárt ügyeket.

Mindezek alapján az indítványozók tisztelettel kérik a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy:

1. állapítsa meg az Alaptörvény tizenhatodik módosításának 5. cikkének alkotmányellenességét és a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal semmisítse meg;
2. elsődlegesen állapítsa meg, hogy a 2026. évi XVIII. törvény egésze a közjogi érvénytelenséget eredményező súlyos jogalkotási eljárási hibák miatt alaptörvény-ellenes, és azt kihirdetésére visszamenőleges hatállyal semmisítse meg;
3. másodlagosan, amennyiben a törvény egészének megsemmisítését nem tartaná indokoltnak, állapítsa meg a határozott kérelmi mátrixban megjelölt rendelkezéscsoportok alaptörvény-ellenességét, és azokat kihirdetésükre visszamenőleges hatállyal semmisítse meg;
4. az Abtv. 61. § (2) bekezdése alapján függessze fel azon támadott rendelkezések hatálybalépését, amelyek az Alkotmánybíróság döntésekor még nem léptek hatályba;
5. az elkülöníthető támadási egységeket önállóan bírálja el, és az esetleges személyes érintettségi vagy eljárási akadályokat ne terjessze ki a többi, önálló alkotmányossági kérelmet tartalmazó rendelkezéscsoportra.

XV. Hivatkozott nemzetközi és összehasonlító források rövid jegyzéke

- Európai Unió Bírósága, C-64/16, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, 2018. február 27.
- Európai Unió Bírósága, C-619/18, Bizottság kontra Lengyelország, 2019. június 24.
- Európai Unió Bírósága, C-896/19, Repubblica, 2021. április 20.
- EJEB, Baka kontra Magyarország [GC], 20261/12, 2016. június 23.
- Európai Unió Bírósága, C-184/20, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, 2022. augusztus 1.
- Európai Unió Bírósága, C-92/09 és C-93/09, Volker und Markus Schecke és Eifert, 2010. november 9.
- EJEB, Wypych kontra Lengyelország, 2428/05, elfogadhatósági döntés, 2005. október 25.
- Conseil constitutionnel, Décision n° 2013-676 DC, 2013. október 9.
- Bundesverfassungsgericht, 2 BvE 1/06, 2007. július 4.
- Bundesverfassungsgericht, 2 BvR 900/22, 2023. október 31.
- Velencei Bizottság, Rule of Law Checklist, CDL-AD(2016)007, valamint a későbbi frissített jogállamisági ellenőrző listák.
- OSCE/ODIHR és Velencei Bizottság, Guidelines on Political Party Regulation, második kiadás, 2020.
- GRECO, Fourth Evaluation Round: Corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors.

Budapest, 2026. július 14.

Tisztelettel:

Az indítványozó országgyűlési képviselők

Ágh Péter (Fidesz)

Balla Mihály (Fidesz)

Dr. Bóka János (Fidesz)

Czirbus Gábor (Fidesz)

Dr. Csuzda Gábor (Fidesz)

Gulyás Gergely (Fidesz)

Dr. Hankó Balázs (Fidesz)

Héjj Dávid (Fidesz)

Horváth László (Fidesz)

Dr. Koncz Zsófia (Fidesz)

Lázár János (Fidesz)

Nagy Bálint (Fidesz)

Németh Zsolt (Fidesz)

Dr. Panyi Miklós (Fidesz)

Balla György (Fidesz)

Bencsik János (Fidesz)

Dr. Budai Gyula (Fidesz)

Dr. Csibi Krisztina (Fidesz)

F. Kovács Sándor (Fidesz)

Gyopáros Alpár (Fidesz)

Dr. Hegedűs Barbara (Fidesz)

Hidvéghi Balázs (Fidesz)

Kocsis Máté (Fidesz)

Kovács Sándor (Fidesz)

Molnárné dr. Lezsák Anna (Fidesz)

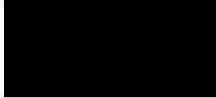
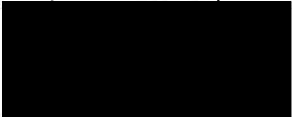
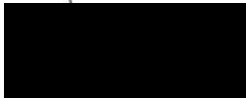
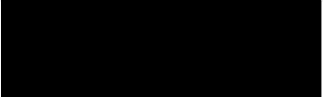
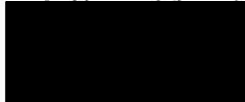
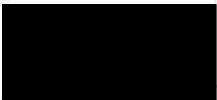
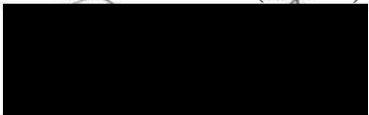
Németh Balázs Lajos (Fidesz)

Dr. Orbán Balázs (Fidesz)

Papp Zsolt (Fidesz)

	
Pócs János (Fidesz)	Radics Béla (Fidesz)
	
Szalai Piroska (Fidesz)	Szentkirályi Alexandra (Fidesz)
	
Szijjártó Péter (Fidesz)	Szűcs Gábor (Fidesz)
	
Dr. Takács Arpád (Fidesz)	Takács Péter (Fidesz)
	
Dr. Tilki Attila (Fidesz)	Tuzson Bence (Fidesz)
	
V. Németh Zsolt (Fidesz)	Varga Gábor (Fidesz)
	
Vitályos Eszter (Fidesz)	Dr. Vitányi István (Fidesz)
	
Witzmann Mihály (Fidesz)	Zsigó Róbert (Fidesz)
	
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)	Dr. Latorcai Csaba (KDNP)
	
Dr. Simicskó István (KDNP)	Dr. Hargitai János (KDNP)
	
Dr. Máthé Zsuzsa (KDNP)	Nácsa Lőrinc (KDNP)
	
Rétvári Bence (KDNP)	Dr. Seszták Miklós (KDNP)